

ΟΜΙΛΙΑ
ΤΟΥ
ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

ΓΙΑ ΤΟΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ
ΤΟΥ 1997

ΑΘΗΝΑ, 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1996

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κλείνοντας την συζήτηση για τον προϋπολογισμό, κρίνω σκόπιμο και αναγκαίο να καταστήσω σαφές προς την Βουλή και τον ελληνικό λαό, ότι ο προϋπολογισμός του 1997 δεν είναι ένα σύνολο οικονομικών μεγεθών. Ο προϋπολογισμός του 1997 αποτελεί το βασικό εργαλείο οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής δικαιοσύνης. Ο προϋπολογισμός αποτυπώνει το πολιτικό μας σχέδιο που η ολοκλήρωση του θα έλθει στο τέλος της τετραετίας. Αποτυπώνει με ακρίβεια τον κεντρικό μας στόχο, την αταλάντευτη επιδίωξή μας να δημιουργήσουμε την ισχυρή και ευημερούσα Ελλάδα, μια Ελλάδα ισότιμη στην Ευρώπη, σεβαστή σε φίλους και αντιπάλους.

Η συζήτηση στην Βουλή απέδειξε, ότι στην πολιτική μας αυτή δεν υπάρχει πειστική εναλλακτική πρόταση. Η κριτική που δεχθήκαμε, είτε με δεξιά, είτε με αριστερή ρητορική, δεν μπόρεσε να απαντήσει θετικά σε ένα συγκεκριμένο και πρακτικό ερώτημα: ποια Ελλάδα θέλουμε, σε ποια θέση και με ποιο ρόλο, στον κόσμο που μας περιβάλλει. Εμείς αποτυπώσαμε με σαφήνεια τις θέσεις μας και όλοι οι εισηγητές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. εξήγησαν πειστικά τις σκοπιμότητες και τους στόχους των κεντρικών αλλά και των επιμέρους επιλογών μας. Η Αντιπολίτευση πρότιμησε περισσότερο να πραγματοποιήσει, με αφορμή τον προϋπολογισμό, μια γενική έκθεση των παγίων απόψεών της, παρά να ασκήσει συγκεκριμένη κριτική και - κυρίως - να προσκομίσει συγκεκριμένες προτάσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η κυβέρνηση, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., αλλά και εγώ προσωπικά, δεν διακατεχόμαστε από κανέναν δογματισμό. Είμαι, ανά πάσα στιγμή, έτοιμος και πρόθυμος να αναθεωρήσω μια άποψή μου, εφόσον η κριτική ασκηθεί με στοιχεία, και εφόσον υπάρξει συγκεκριμένη και πρακτική αντιπρόταση στις κυβερνητικές θέσεις. Παρακολουθώντας την συζήτηση στην Βουλή, έρχομαι, ακόμα πιο βέβαιος, να ζητήσω σήμερα από την Εθνική αντιπροσωπεία την υπερψήφιση του προϋπολογισμού. Διότι από την συζήτηση έγινε απολύτως ορατό, ότι ο προϋπολογισμός που κατέθεσε η κυβέρνηση, ανταποκρίνεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στις ανάγκες και τις δυνατότητες της χώρας, στην αναπτυξιακή προοπτική και τους εθνικούς στόχους που έχουμε δρομολογήσει για τον τόπο.

Το περασμένο Σάββατο μετείχα, όπως γνωρίζετε, στην Σύνοδο Κορυφής του Δουβλίνου. Σ' αυτή τη Σύνοδο Κορυφής ελήφθησαν σοβαρές αποφάσεις για την πορεία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης. Αντίθετα απ' ό,τι λέγεται από ορισμένες πλευρές, η πορεία της Ενοποίησης στους βασικούς της στόχους δεν τίθεται, ούτε υπό αίρεση, ούτε υπό αμφισβήτηση. Βεβαίως, οξύνεται η διαπραγμάτευση και αυξάνει η ένταση των διαφορετικών στρατηγικών, τόσο των "μεγάλων" της Ένωσης, όσο και των λεγόμενων "μικρών". Αλλά το βασικό παραμένει: το 1999 θα είναι το εναρκτήριο έτος της ΟΝΕ.

Σταθερή απόφαση της κυβέρνησής μου, απόφαση την οποία επικύρωσε ο ελληνικός λαός με την επιμηγορία του, είναι ότι θα λάβουμε όλα τα μέτρα, όλες τις πρωτοβουλίες, ώστε η Ελλάδα να ανταποκριθεί θετικά στην πρόκληση της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης. Οφείλω, ωστόσο να επαναλάβω για πολλοστή φορά το εξής: η απόφασή μας αυτή δεν οφείλεται σε κάποιον εξωτερικό εξαναγκασμό. Κανείς δεν μας επέβαλε κάποιο πρόγραμμα, το οποίο, τάχα, εμείς, υποχρεωνόμαστε να εφαρμόσουμε. Ούτε η χώρα βρίσκεται εξαναγκαστικά σε μια τροχιά που άλλοι καθόρισαν για μας.

Ακόμα και εάν δεν υπήρχε η Ευρωπαϊκή Ένωση, ακόμα και εάν δεν υπήρχε η ΟΝΕ, το εθνικό συμφέρον θα επέβαλε να ακολουθήσουμε την πολιτική που έχουμε χαράξει. Πρέπει όλοι να συνειδητοποιήσουμε, κόμματα και κοινωνία, ότι οι μεγάλες πταγκόσμιες οικονομικές και πολιτικές αλλαγές των τελευταίων χρόνων έχουν αλλάξει τα πάντα. Είχαμε συνηθίσει σε κάποια δεδομένα, τα οποία αποτέλεσαν τα σταθερά σημεία αναφοράς τις τελευταίες δεκαετίες. Η βασική διαφορά μετά την κατάρρευση του Ανατολικού μπλοκ, είναι ότι ο κόσμος κινείται με όλο και πιο σκληρούς ρυθμούς σε ένα και όλο πιο ανοιχτό οικονομικό ανταγωνισμό. Ο ανταγωνισμός αυτός είναι αδυσώπητος. Τα σύνορα και οι προστατευτικές πολιτικές δεν ισχύουν πια, όπως είχαμε συνηθίσει. Όλες οι χώρες βρίσκονται σε αναζήτηση του νέου ρόλου τους στις νέες πραγματικότητες που διαμορφώνονται. Αναζητούν νέες συμμαχίες, αναθεωρούν τις διεθνείς τους σχέσεις, προσπαθούν να αξιοποιήσουν τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα για να ισχυροποιήσουν οικονομικά την θέση τους διεθνώς.

Άκουσα ένα συνάδελφο βουλευτή του Συνασπισμού να λέει κάτι ορθό: ότι δεν πρέπει να υπολογίζουμε μόνον την σημερινή μας σχέση μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά να σκεφτόμαστε ότι χώρες που είναι σήμερα έξω από την Ένωση,

όπως η Τσεχία και η Ουγγαρία, έχουν ορισμένους οικονομικούς δείκτες θετικότερους από την Ελλάδα, και ότι στο άμεσο μέλλον, μπορεί να έχουμε σκληρότερο ανταγωνισμό. Τι συμπέρασμα οφείλουμε να βγάλουμε, όμως, από αυτή την διαπίστωση; Γνωρίζετε καλά ότι αυτή την στιγμή είμαστε στην τελευταία θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εγώ λοιπόν πιστεύω ακράδαντα, ότι οι Έλληνες δεν θέλουν, ούτε πρέπει, να είναι οι τελευταίοι. Δεν είναι θέμα μόνο περηφάνιας και αξιοπρέπειας. Είναι θέμα εθνικής επιβίωσης, είναι θέμα ευημερίας, είναι θέμα ανάπτυξης και ασφάλειας της χώρας, να βελτιώσουμε την θέση μας μέσα στον διεθνή και τον ευρωπαϊκό ανταγωνισμό. Όσα προτείνει η αντιπολίτευση, δεν απαντούν ούτε στα προβλήματα του παρόντος, ούτε στην προοπτική του μέλλοντος.

Το δίλημμα είναι σήμερα κρυστάλλινα διαυγές. Η Ελλάδα έχει δύο δρόμους: ο ένας δρόμος είναι να υποδυθεί την στρουθοκάμηλο. Να προσπαθήσει να υψώσει προστατευτικά τείχη στον διεθνή ανταγωνισμό. Να αδιαφορήσει για όσα συμβαίνουν γύρω της και να κηρυχθεί σε μια δήθεν περήφανη απομόνωση. Αυτός ο δρόμος ισοδυναμεί με εθνική καταστροφή. Θα πρόκειται για την "αλβανοποίηση" της χώρας. Παρόμοια επιλογή εθνικού απομονωτισμού θα σήμαινε οικονομική καταστροφή και κοινωνική εξαθλίωση του συνόλου του ελληνικού λαού. Στην συγκεκριμένη περίπτωση της Ελλάδας, επιπρόσθετα, ο απομονωτισμός θα είχε θανάσιμα επικίνδυνες επιπτώσεις στα εθνικά θέματα, στην προάσπιση των εθνικών μας δικαιών και συμφερόντων.

Το ερώτημα είναι λοιπόν απλό: Θα μπούμε στον διεθνή ανταγωνισμό μόνοι μας ή μέσα από το ευρύτερο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Τι συμφέρει τον τόπο;

Η απάντηση είναι σαφής. Και αυτή την απάντηση υπηρετεί με συνέπεια και αποτελεσματικότητα ο προϋπολογισμός. Πρώτον, οικονομικά. Τον τόπο των συμφέρει να έχει μια δυνατή οικονομία. Δυνατή οικονομία διαθέτει μια χώρα όταν έχει ένα ισχυρό νόμισμα. Να είναι η δραχμή δυνατό νόμισμα, να μην χάνει καθημερινά την αξία της.

Συμφέρει τον τόπο να μην υπάρχει πληθωρισμός, να μην υπάρχει ακρίβεια.

Συμφέρει τον τόπο να μην έχει το κράτος τεράστια ελλείμματα, να κάνουμε επενδύσεις. Δεν συμφέρει τον τόπο να εργαζόμαστε όλοι και περισσότερο και να πληρώνουμε τους φόρους όχι για την ανάπτυξη, αλλά για να ξοφλάμε τα δάνεια.

Τον τόπο τον συμφέρει να έχει εμπορικές συναλλαγές με θετικό ισοζύγιο και προϊόντα που να τα απορροφά η αγορά.

Εάν εμείς δεν συμμετάσχουμε σ' αυτή την διαδικασία -που προχωρεί- της ΟΝΕ, εάν έλθει η ημερομηνία που θα ενταχθούν οι περισσότερες άλλες χώρες, τι θα συμβεί σε εμάς;

Το πρώτο που θα συμβεί είναι να υπάρξει και μέσα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, μια γενική αμφισβήτηση για το ελληνικό νόμισμα, για την δραχμή. Το νόμισμα, που σήμερα είναι σταθερό, αντί να κερδίσει ακόμα περισσότερο σε σταθερότητα, θα χάσει -και θα χάσει σημαντικά. Θα μπει η χώρα σε μια περίοδο νομισματικής αστάθειας, με αυτονόητα αρνητικές συνέπειες στο σύνολο της οικονομικής πορείας του τόπου.

Τι θα συμβεί επίσης; Λόγω της νομισματικής αστάθειας, θα αυξηθούν τα επιτόκια. Θα πρέπει να πληρώνουμε περισσότερους τόκους. Αυτό σημαίνει ότι και το κράτος θα πρέπει να δαπανά περισσότερα χρήματα για την εξυπηρέτηση των χρεών αλλά θα υπάρξουν και μεγάλες δυσκολίες στις επενδύσεις.

Όλα αυτά, ταυτόχρονα, θα οδηγήσουν σε περισσότερο πληθωρισμό, σε μεγαλύτερη ακρίβεια. Και επειδή θα υπάρξουν αυτές οι επιπτώσεις, για να τις αντιμετωπίσει το κράτος θα δημιουργήσει μεγαλύτερα ελλείμματα και μεγαλύτερο δανεισμό. Πρόκειται για έναν φαύλο κύκλο, στην τροχιά του οποίου δεν πρέπει να τεθεί ποτέ η ελληνική οικονομία.

Υπάρχει, όμως, και η πολιτική πτυχή. Με την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση δημιουργείται ένα πυρήνας, όπου αύριο θα λαμβάνονται αποφάσεις σημαντικές για την Ευρώπη. Αποφάσεις πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές. Η απλή λογική, λέει, ότι αν θέλουμε και εμείς, οι αποφάσεις αυτές να εξυπηρετούν, σε κάποιο μέτρο, το δικό μας συμφέρον, πρέπει να ενταχθούμε σ' αυτόν τον πυρήνα, για να μπορούμε να έχουμε λόγο, να μπορούμε να έχουμε φωνή. Αυτό λέει η απλή λογική, αυτό λέει το συμφέρον της χώρας. Αυτό το έργο δεσμευτήκαμε έναντι του ελληνικού λαού ότι θα πραγματοποιήσουμε. Και ο προϋπολογισμός είναι η αποτύπωση αυτού του σχεδίου, αυτής της εθνικής προοπτικής.

Οικονομικά και πολιτικά, λοιπόν, η πορεία αυτή είναι επιβεβλημένη από την επιδίωξή μας να ανεβάσουμε το βιοτικό επίπεδο του ελληνικού λαού, να λύσουμε τα προβλήματά του κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο και να έχουμε μία κοινωνία πιο δίκαιη. Τονίζω και πάλι: θα είναι μία πορεία δύσκολη. Άλλα με μεγάλο κέρδος για τον τόπο. Με μεγάλο κέρδος για κάθε Έλληνα, χωριστά.

Η άλλη πορεία που προτείνεται από τα κόμματα της αντιπολίτευσης, είναι αδιέξοδη. Δεν θέλει να λύσει τα προβλήματα, αλλά να τα διαιωνίσει, επιδεινώνοντάς τα. Η άλλη πορεία που προτείνεται, θα είναι μία πορεία αρνητική σε όλα τα επίπεδα. Θα μας αποκλείσει και θα μας περιθωριοποιήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Προσθέτως, θα εντείνει τις ταξικές διακρίσεις και τις κοινωνικές διαφορές. Αν γινόταν δεκτά όσα υποστηρίζει η Αντιπολίτευση, θα άνοιγαν οι ασκοί του Αιόλου: η μαύρη τρύπα της οικονομικής καταστροφής, θα εξανέμιζε, μέσα σε λίγους μήνες, τους κόπους και τις θυσίες του ελληνικού λαού, που σήμερα, επιτέλους, άρχισαν να «πιάνουν τόπο». Αυτόν τον δρόμο του λαϊκισμού και της παροχολογίας, εμείς δεν πρόκειται ποτέ να ακολουθήσουμε. Άλλα δεν πρόκειται ποτέ να τον εγκρίνει και ο ελληνικός λαός.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο προϋπολογισμός αποτυπώνει ένα σύνολο μέτρων οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής στην κατεύθυνση των εθνικών στόχων που περιέγραψα. Τα μέτρα αυτά είναι αναγκαία για να επιτευχθούν οι εθνικοί στόχοι. Είναι όμως και δίκαια. Ο προϋπολογισμός έρχεται, για πρώτη φορά με τόση σαφήνεια, να αποτυπώσει την πολιτική που εξήγγειλα στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης: ότι πρέπει όλοι οι Έλληνες να συνεισφέρουν αναλογικά στην εθνική προσπάθεια και ότι οι οικονομικά ισχυροί, οι έχοντες και κατέχοντες, πρέπει να συμβάλλουν ώστε να καταστήσουμε ισχυρότερους, τους οικονομικά ασθενέστερους. Αυτό τον στόχο υλοποιεί ο προϋπολογισμός. Και ο ελληνικός λαός γνωρίζει καλά αυτό που συγκαλύπτει η Αντιπολίτευση: ότι η οικονομική μας πολιτική προστατεύει τα λαϊκά εισοδήματα. Ότι βελτιώνει την κοινωνική υποδομή στην Παιδεία, την Υγεία, την Πρόνοια, στο Ασφαλιστικό Σύστημα. Ο ελληνικός λαός, όλοι οι εργαζόμενοι, ξέρουν καλά, ότι μέσα από τεράστιες δυσκολίες, καταφέραμε:

Πρώτον : να συνεχίσουμε με επιτυχία την οικονομική πολιτική που μας οδηγεί στην Ευρωπαϊκή Ένοποιήση.

Δεύτερον : να ενισχύσουμε αποφασιστικά την Άμυνα της χώρας, διασφαλίζοντας την αποτελεσματική προάσπιση των εθνικών δικαιών και των εθνικών μας συμφερόντων.

Τρίτον, ο ελληνικός λαός γνωρίζει καλά και αναγνωρίζει, αυτό που δεν ομολογεί η Αντιπολίτευση: ότι χάρη στην τόλμη μας να συγκρουστούμε με ισχυρά συμφέροντα, με μακρόχρονες στρεβλώσεις κατεστημένων προνομίων, χάρη στην απόφασή μας να φορολογήσουμε κέρδη και εισοδήματα που έμεναν αφορολόγητα, περιορίζουμε την παραοικονομία, εξοικονομούμε χρήματα, χωρίς να προσφύγουμε σε νέους δανεισμούς.

Είμαστε από τις ελάχιστες χώρες στην Ευρώπη, στην οποία οι μισθοί όχι μόνον δεν χάνουν την ονομαστική τους αξία, αλλά αυξάνουν την πραγματική. Είμαστε από τις λίγες χώρες στην Ευρώπη, στην οποία υπάρχει η ειδική πρόνοια για τους χαμηλοσυνταξιούχους και τη διαφύλαξη των συντάξεων. Είμαστε από τις λίγες χώρες, στις οποίες, όχι μόνον δεν περικόπτονται τα κονδύλια κοινωνικής πολιτικής, αλλά αυξάνονται για την Υγεία, την Κοινωνική Πρόνοια και το ασφαλιστικό σύστημα. Οι Έλληνες γνωρίζουν, ότι η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης έχει ως βασικό της άξονα την διατήρηση της κοινωνικής συνοχής. Οι Έλληνες εργαζόμενοι γνωρίζουν και αναγνωρίζουν, αυτό που αποκρύπτει η Αντιπολίτευση: ότι είμαστε μία κυβέρνηση όχι των φιλολαϊκών λόγων, αλλά της πράξης. Οι Έλληνες γνωρίζουν και αναγνωρίζουν, ότι καταφέραμε και την θέση της χώρας να ισχυροποιήσουμε και τους Έλληνες πολίτες να υπηρετήσουμε μέσα στις πιο δύσκολες συνθήκες.

Κυρίες και κύριοι,

Παρακολούθησα με προσοχή τις μέρες αυτές τις τοποθετήσεις της αντιπολίτευσης μέσα και έξω από τη Βουλή. Ένα κλίμα μιζέριας, στείρας αντίδρασης σε κάθε προσπάθεια, υποβάθμισης κάθε επιτεύγματος και υπονόμευσης κάθε προοπτικής. Η χώρα, η κοινωνία μας δεν μπορεί να πάει μακριά μέσα σε ένα κλίμα διαβρωτικό, στο οποίο οι ίδιοι εκμηδενίζουμε τα όποια επιτεύγματα και διογκώνουμε στο έπακρο ακόμα και το πιο μικρό πρόβλημα, την πιο ασήμαντη μικροπολιτική αντίθεση.

Αυτό που σήμερα έχει πρωταρχική ανάγκη η χώρα ο κάθε Έλληνας πολίτης, δεν είναι η διαβρωτική αντιπολιτευτική μεμψιμορία. Είναι η βεβαιότητα ότι αν η Ελλάδα πετύχει τους στόχους που έχουν τεθεί θα βγει κερδισμένη από τη μάχη που δίνει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι κύριοι της Νέας Δημοκρατίας στο μένος των επικρίσεών τους ξέχασαν τι παρέδωσαν στον ελληνικό λαό και στην κυβέρνησή μας τον Οκτώβριο του 1993. Έναν πληθωρισμό 12.3%, που σήμερα έχει μειωθεί στο 7.7%. Ένα δημοσιονομικό έλλειμμα 14.2%, που σήμερα έχει μειωθεί στο 7.6%. Ένα Πρόγραμμα Σύγκλισης που είχε την πρωτοτυπία σ' όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση να αυτοακυρωθεί μέσα σε 9 μήνες. Μια ανάπτυξη αρνητική, μια συρρίκνωση του ΑΕΠ στο - 0.5%, που στη συνέχεια στη δικιά μας περίοδο χρόνο - χρόνο απόκτησε μια όλο και πιο μεγάλη δυναμική, για να φτάσει σήμερα στο 2.6%, από τους υψηλότερους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μια επενδυτική συρρίκνωση συνεχή, που μεταβλήθηκε στη δικιά μας περίοδο σε μια δυναμική επενδυτική ανάκαμψη. Επιπλέον, μια συνεχή συρρίκνωση των αμοιβών των εργαζόμενων και των αγροτικών εισοδημάτων, που μεταστράφηκε από το 1994 σε αυξήσεις πάνω από τον πληθωρισμό και ακόμα πάνω από την αύξηση της παραγωγικότητας. Απέναντι σε μια αύξηση της ανεργίας κατά 120 χιλιάδες το 1990-93, δημιουργήσαμε σε τρία χρόνια 150 χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας.

Σε ποιόν κόσμο αναφερόταν η αντιπολίτευση με όλη την καταστροφολογία που εξαπέλυσε τις τελευταίες πέντε μέρες; Έχει κανείς αμφιβολία ότι στα χρόνια αυτά έγινε μια σοβαρή μεταβολή στην οικονομία, στη διεθνή οικονομική και πολιτική θέση της χώρας, στο κοινωνικό πεδίο, και στην ανάπτυξη;

Ότι υπάρχουν προβλήματα, ότι υπάρχουν ανάγκες, το γνωρίζουμε καλύτερα από τον καθένα. Γνωρίζουμε, ότι ορισμένοι στόχοι μας, ιδιαίτερα στον πληθωρισμό και εν μέρει στα δημοσιονομικά πράγματι δεν επετεύχθησαν στο βαθμό που θα θέλαμε. Όμως οι εργαζόμενοι βγήκαν κερδισμένοι, η ανάπτυξη βγήκε ενισχυμένη.

Σήμερα, με τον προϋπολογισμό του 1997, αλλά και σε συνδυασμό με όλη ην αναπτυξιακή και οικονομική μας πολιτική πρέπει να κάνουμε ένα ακόμα μεγάλο

βήμα. Η αντιπολίτευση κάνει ανεξάντλητες αναφορές σε θυσίες, σε λιτότητες και σε συσσώρευση δυσφορίας. Θυσία σημαίνει να στερηθεί κανείς κάτι που πάει χαμένο. Όταν όμως μια στέρηση συνδέεται με οφέλη δεν είναι θυσία. Είναι επένδυση. Είναι παραπλανητικό να χαρακτηρίζεται η πολιτική που αναβαθμίζει τη θέση μας ως θυσία.

Επενδύουμε για ένα καλύτερο μέλλον. Ήδη στην τριετία προέκυψαν ορατά και σημαντικά οφέλη που αποτελούν τον καρπό της τριετούς προσπάθειάς μας.

Πρέπει να κάνουμε ένα άλμα το 1997, όχι γιατί η πολιτική μας μέχρι σήμερα απέτυχε, όπως υποστηρίζει η αντιπολίτευση. Είναι γιατί τα όσα πετύχαμε, μπορούν μεν να δημιουργούν ένα κλίμα ικανοποίησης σε μια κοινωνία που για χρόνια οπισθοδρομούσε, αλλά παρ' όλα αυτά είναι ανεπαρκή για να διασφαλίσουν τη θέση μας στη νέα ευρωπαϊκή οργάνωση. Η χώρα βρίσκεται σε ένα περιβάλλον που για να ενισχύσει τη θέση της, είτε μέσα, είτε έξω, είτε μαζί, είτε χώρια από την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι υποχρεωμένη να παλέψει, και να παλέψει σκληρά.

Οι κεντρικές επιλογές της κυβέρνησης, όπως εκφράζονται στον προϋπολογισμό του 1997, είναι οι εξής:

Πρώτη επιλογή μας είναι να πρωθήσουμε τη δημοσιονομική εξυγίανση. Μας είναι σαφές, ότι η μείωση του ελλείμματος από 7.6% του ΑΕΠ στο 4.2% μέσα σε μια χρονιά, είναι ένα φιλόδοξο και δύσκολο βήμα. Όχι όμως και ανέφικτο. Η δημοσιονομική βελτίωση που θα προκύψει, θα έχει πολλαπλές θετικές επιπτώσεις. Θα περιορίσει τον πληθωρισμό, θα ευνοήσει τις επενδύσεις και την απασχόληση, θα λειτουργήσει αναπτυξιακά και θα περιορίσει τις κοινωνικές ανισορροπίες.

Η δημοσιονομική αυτή εξυγίανση που επιδιώκουμε αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση ώστε να μπορεί η κυβέρνηση να αναπτύξει πιο δυναμικές πολιτικές σε κάθε πεδίο της δραστηριότητάς της. Ας μη ξεχνάμε ότι οι τόκοι τους οποίους πληρώνει το κράτος το χρόνο, 3.5 τρις δρχ. το 1996, αντιπροσωπεύουν ποσό ίσο με τις δαπάνες για την Παιδεία, την Άμυνα, την Υγεία, την Πρόνοια και την Κοινωνική Ασφάλιση αθροιστικά. Πρέπει επιτέλους να κατανοήσουμε, ότι με χρέη, ούτε ανάπτυξη, ούτε κοινωνική δικαιοσύνη επιτυγχάνονται.

Η δημοσιονομική μας πολιτική στηρίζεται σε τρία σημεία - κλειδιά:

Κατ' αρχήν στην άσκηση πίεσης για εξορθολογισμό της λειτουργίας και περιορισμό της σπατάλης πάρων στο δημόσιο τομέα γενικότερα. Υπουργεία, νοσοκομεία, πανεπιστήμια, δημόσιες επιχειρήσεις, επιχορηγούμενοι φορείς έχουν ξεχάσει, ότι πρέπει να υπακούουν στην αρχή της αποτελεσματικότητας και ότι οι φορολογούμενοι δεν τους έχουν δώσει "λευκές επιταγές" διαχείρισης. Όποιος δαπανά δημόσιο χρήμα οφείλει να έχει συναίσθηση ότι τα χρήματα οφείλουν να αποδίδουν κέρδος στον πολίτη.

Κρίσιμο στοιχείο της δημοσιονομικής μας πολιτικής είναι η κοινωνική αξιολόγηση των φορολογικών εσόδων και των δαπανών. Η νεοφιλελεύθερη αντίληψη για την άκριτη περικοπή κοινωνικών δαπανών οδηγεί ευθέως στην αποικοδόμηση του Κράτους-Πρόνοιας σε βάρος των ασθενέστερων κοινωνικών ομάδων. Η νεοφιλελεύθερη συνταγή να βρούμε χρήματα με λιγότερες κοινωνικές παροχές αποτρέπει επίσης την πίεση για τη σύλληψη της εκτεταμένης φοροδιαφυγής και υποβοηθεί έτσι τους φοροφυγάδες. Η κυβέρνησή μας θεωρεί ότι το Κράτος πρέπει να λειτουργεί με αποτελεσματικότητα. Οι πόροι που εξοικονομούνται πρέπει να κατευθύνονται για τη βελτίωση των κοινωνικών αναγκών.

Χαρακτηριστικό της δημοσιονομικής μας πολιτικής είναι τέλος ο κοινωνικά ισόρροπος τρόπος κατανομής της προσπάθειας που απαιτείται.

Τα μέτρα που παίρνουμε επιβαρύνουν κατά κύριο λόγο τις εισοδηματικά ανώτερες οικονομικές ομάδες.

Ιδιαίτερα στον εισοδηματικό τομέα, η κυβέρνηση όλα αυτά τα χρόνια, ακολούθησε μια πολιτική που επέτρεψε αυξήσεις υψηλότερες, όχι μόνο από τον πληθωρισμό, αλλά και από την αύξηση της παραγωγικότητας. Ακόμα και στο στενό δημόσιο τομέα, οι συνολικές δαπάνες για μισθούς και συντάξεις ξεπέρασαν την αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ για κάθε χρονιά μετά το 1993. Ειδικά το 1996, με τα επιδόματα παραγωγικότητας, η αύξηση των δαπανών για μισθούς και συντάξεις έφτασε το 17%, έναντι ονομαστικής αύξησης του ΑΕΠ κατά 11,7%. Για το 1997 προχωρούμε στην εφαρμογή του ενιαίου μισθολογίου για τους δημοσίους υπαλλήλους, όπως και για τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων. Τα στελέχη του δημόσιου τομέα, στην πλειοψηφία τους, βελτίωσαν ουσιαστικά την εισοδηματική τους θέση. Η κυβέρνηση

και η κοινωνία περιμένουν γι' αυτό από το στελεχιακό δυναμικό του δημοσίου να ενεργοποιηθεί περισσότερο. Να ανταποκρίνεται καλύτερα στα αιτήματα των πολιτών. Να εγκαταλείψει την αδράνεια, και τη γραφειοκρατική νοοτροπία.

Η δεύτερη κεντρική επιλογή της πολιτικής μας αφορά στην κοινωνική συνοχή. Στόχος μας είναι η κοινωνία να είναι πιο ισχυρή, με λιγότερες αντιθέσεις, αντιπαλότητες, διαφοροποιήσεις. Προχωρούμε γι' αυτό σε μέτρα ή ευρύτερες θεσμικές αλλαγές, που ανταποκρίνονται σε πιεστικές κοινωνικές ανάγκες. Υλοποιήσαμε το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων για όσους έχουν πράγματι χαμηλά εισοδηματικά επίπεδα. Για τους αγρότες προχωρήσαμε σε τιμαριθμοποίηση των συντάξεων και στη μετατροπή του ΟΓΑ σε Ταμείο Κύριας Ασφάλισης. Για την οικογένεια και τη μητέρα αυξήσαμε σημαντικά τα εισοδηματικά βιοηθήματα για τα χρόνια που τα παιδιά δημιουργούν πιέσεις.

Η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. παρά τις δυσκολίες της δημοσιονομικής εξυγίανσης, έδειξε στην πορεία των τελευταίων τριών ετών ότι το κοινωνικό στοιχείο είναι στενά δεμένο με την πολιτική της.

Όμως ο κοινωνικός χαρακτήρας της πολιτικής μας δεν εκφράζεται μόνο μέσα από μέτρα άμεσης επίδρασης.

Η σύλληψη της φοροδιαφυγής, ο περιορισμός των αδικαιολόγητων προνομίων, η δικαιότερη κατανομή των βαρών, η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού που διαβρώνει τα εισοδήματα των πιο αδύναμων, και ο περιορισμός της σπατάλης αποτελούν μέτρα που ενισχύουν τον κοινωνικό χαρακτήρα της οικονομικής πολιτικής με την ευρύτερη έννοια. Πρέπει να πάψουμε να ταυτίζουμε το τεράστιο θέμα της κοινωνικής πολιτικής μόνο με τα ποσοστά αύξησης των κοινωνικών δαπανών. Η κοινωνική προστασία είναι ένα ολόκληρο πλέγμα μέτρων και όχι κάποιες απλές λογιστικές θεωρήσεις, που μπορεί να προκαλούν εντυπωσιασμό. Επιδιώξαμε και πρωθιόμε με τον προϋπολογισμό την κοινωνική δικαιοσύνη. Μας κατηγορούν για φορολογική επέλαση. Άλλα οι κατήγοροι δεν απαντούν αν είναι ορθό ή όχι να φορολογούμε τους τόκους των ομολόγων και των εντόκων γραμματίων, αν είναι ορθό ή όχι να αυξήσουμε τη φορολόγηση των τραπεζών, αν είναι ορθό ή όχι να καταβάλλουν στο κράτος κάποιο ποσοστό του κέρδους τους όσοι πραγματοποιούν υπεραξίες από την πώληση μετοχών, αν οφείλουν ή όχι να φέρουν περισσότερα βάρη όσοι έχουν μεγάλη ακίνητη περιουσία.

Τρίτη κεντρική επιλογή της κυβέρνησης είναι η ενίσχυση της παραγωγικής και ανταγωνιστικής βάσης της οικονομίας. Το 1997, για δεύτερη συνεχή χρονιά, θα βελτιώσουμε τη θέση μας περισσότερο απ' ότι ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα πετύχουμε πραγματική σύγκλιση. Στα χρόνια 1990-1993, με την αναπτυξιακή αντίληψη της Νέας Δημοκρατίας το ΑΕΠ της χώρας έμεινε στάσιμο στο 0,6% κατά μέσο όρο το χρόνο. Οι συγκρίσεις δεν ωφελούν την αξιωματική αντιπολίτευση. Έχουμε επιτύχει μια σημαντική επιτάχυνση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, που τα αποτελέσματά της είναι εμφανή στην απασχόληση, την παραγωγή, τους μισθούς και τα κέρδη. Όμως, η μάχη της ανταγωνιστικότητας πρέπει να συνεχισθεί. Οι κρατικές επενδύσεις, η βελτίωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, η μείωση των επιτοκίων, η νομισματική πολιτική, τα κίνητρα αποτελούν σημαντικά εργαλεία, τα οποία αξιοποιούμε στο έπακρο. Όμως η ανταγωνιστικότητα αποτελεί θέμα όλων μας. Επιχειρήσεις και εργαζόμενοι πρέπει να κατακτήσουν και να ενισχύσουν νέες ανταγωνιστικές ικανότητες και θέσεις. Μόνο με μια τέτοια στρατηγική μπορούμε να διασφαλίσουμε, ότι το βιοτικό μας επίπεδο στα επόμενα χρόνια θα διατηρείται τουλάχιστον στα ίσα επίπεδα με τα σημερινά. Μέχρι σήμερα, η κοινωνική συναίνεση που επικράτησε, λειτούργησε ευνοϊκά για την αναπτυξιακή διαδικασία. Οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να διαφυλάξουν το κλίμα αυτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η εφαρμογή μιας πολιτικής είναι, φυσικά, ευθύνη της κυβέρνησης. Εμείς αναλάβαμε τις ευθύνες μας στο ακέραιο, παρουσιάζοντας στον ελληνικό λαό τις επιλογές και τα αποτελέσματά τους. Φοβούμαι ότι η Αντιπολίτευση ακολουθεί παλαιούς και άγονους τρόπους στην πολιτική της αντιπαράθεση με την κυβέρνηση. Ο κ. Έβερτ πλειοδότησε για άλλη μια φορά σε μια αδιέξοδη πολιτική. Με τα όσα λέει μπορούν να συμβαίνουν δύο μόνον πράγματα: είτε πιστεύει αυτά που λέει, οπότε αυτό σημαίνει ότι, δυστυχώς έχουμε έναν αρχηγό της Αξιωματικής αντιπολίτευσης που δεν καταλαβαίνει τα προβλήματα και τις ανάγκες του τόπου, είτε δεν τα πιστεύει, οπότε έχουμε ένα βαθιά επικίνδυνο σύμπτωμα για την λειτουργία του πολιτικού μας συστήματος. Και στις δύο περιπτώσεις όμως, η Αξιωματική Αντιπολίτευση δεν έχει να προσφέρει, ούτε χρήσιμη κριτική, ούτε γόνιμες προτάσεις. Και αυτό είναι πολύ

κακό για τον τόπο. Είναι δε πολύ κακό για τον τόπο, διότι όλοι πρέπει να συνειδητοποιήσουμε, ότι πρέπει να αλλάξει η πολιτική συμπεριφορά των κομμάτων αλλά και της κοινωνίας. Χρειάζεται από όλους, ευθύνη.

Εξακολουθούμε να ζούμε αυτές τις ημέρες τις κινητοποιήσεις ορισμένων ομάδων αγροτών. Η κυβέρνηση δήλωσε κατηγορηματικά και το επαναλαμβάνω: είμαστε έτοιμοι πάντοτε για έναν συγκεκριμένο διάλογο, με κάθε παραγωγική τάξη. Ο διάλογος δεν μπορεί όμως να προέρχεται από αυταρχικές νοοτροπίες και ακραίες μορφές πάλης, αλλά από διάθεση για την αναζήτηση πραγματικών λύσεων σε πραγματικά προβλήματα. Η κατάληψη των δρόμων οδηγεί στην απορύθμιση και τον ευτελισμό της δημοκρατίας. Καλώ όσες λίγες ομάδες αγροτών εξακολουθούν να παρεμποδίζουν και να παραλύουν την οικονομική και κοινωνική ζωή της χώρας, να ελευθερώσουν αμέσως κάθε σημείο του οδικού δικτύου που έχουν καταλάβει. Και επαναλαμβάνω, ότι για μας δεν υπάρχουν νικητές και ηττημένοι. Υπάρχει μόνο η διαπίστωση μιας μεγάλης αδυναμίας της κοινωνίας μας. Της αδυναμίας που προκύπτει από την περιφρόνηση των κανόνων στους οποίους βασίζεται μια συντεγμένη πολιτεία. Της αδυναμίας που προκύπτει από την κυριαρχία του και ετσιθελισμού και της συντεχνιακής ιδιοτέλειας. Της αδυναμίας που προκύπτει από μια στενά κομματική νοοτροπία που θεωρεί ως υπέρτατο στόχο τα κομματικά συμφέροντα. Νικητές μπορούμε να γίνουμε όλοι αν επιδιώξουμε κανόνες και συμπεριφορές που προάγουν την κοινωνική συνοχή, ισχυροποιούν έτσι την κοινωνία και καθιστούν την Ελλάδα ισχυρή.

Οφείλω να επισημάνω, ότι η κυβέρνηση, από την αρχή, ήταν καλόπιστα θετική στον διάλογο. Πήγαν αμέσως εκπρόσωποι της κυβέρνησης στην Λάρισα, μετά στην Θεσσαλονίκη, συζήτησαν με τους αγρότες για τις ζημιές που υπέστησαν, για τα χρέη που έχουν και προχωρήσαμε στις λύσεις που ήταν δυνατές, εξαντλώντας το πλαίσιο δυνατοτήτων που έχουμε. Θέσαμε το θέμα και στις Βρυξέλλες, κατορθώνοντας να αποσπάσουμε άλλα πρόσθετα δέκα δις για την κάλυψη των ζημιών από τις φυσικές καταστροφές. Εχουμε προσδιορίσει τέλος τη διαδικασία για ένα συνεχή διάλογο για τα θέματα της αγροτικής πολιτικής και της γεωργίας στα πλαίσια του Συμβουλίου Αγροτικής Πολιτικής.

Αλλά θέλω να καταστήσω σαφές τούτο. Απαιτήσεις εκατοντάδων δισεκατομμυρίων, στις οποίες πλειοδότησε η Αντιπολίτευση, δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από καμιά υπεύθυνη κυβέρνηση. Όπως καμιά υπεύθυνη κυβέρνηση δεν μπορεί να καταργήσει μονομερώς την Κοινή Αγροτική Πολιτική και να επωμισθεί το βάρος

τεραστίων υποχρεώσεων για τη χώρα που θα προκύψουν από μια τέτοια πράξη. Αν ικανοποιηθούν αυτές οι απαιτήσεις, τότε θα χάσουμε την μάχη της ανάπτυξης. Θα χάσουμε την μάχη της κοινωνικής δικαιοισύνης. Οι θέσεις μας δεν προκύπτουν από πείσμα όπως ισχυρίζονται μερικοί. Προκύπτουν από τις οικονομικές και κοινωνικές επιδιώξεις της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού. Αν δεν τις λάβουμε υπ' όψη μας θα ισχύσει μια κοινωνία, που όποιος καταλαμβάνει τον πρώτο δρόμο, παίρνει όσα χρήματα θέλει άσχετα με το τι σημαίνει αυτό για όλους τους άλλους. Δεν θέλουμε τέτοια κοινωνία. Οι έλληνες εργαζόμενοι, οι έλληνες παραγωγοί, αλλά και οι έλληνες αγρότες δεν θέλουν να διασπαθιστούν τα αποτελέσματα της δουλειάς τους από ένα «πλιάτσικο» του ενός στρώματος ή μιας ομάδας εναντίον του άλλου. Η Ελλάδα, ο κάθε Έλληνας, ζητά να υπάρχει μια σχεδιασμένη κοινωνία. Θέλουμε μια κοινωνία όπου η κοινωνική δικαιοισύνη γίνεται πράξη με πρόγραμμα και διαφάνεια. Θέλουμε μια κοινωνία συνοχής και αλληλεγγύης, μια κοινωνία πολιτών με κοινωνική ευθύνη.

Και θέλω πάλι να επαναλάβω: Εμείς είμαστε ανοιχτοί να δούμε το κάθε πρόβλημα. Άλλα εμείς, επειδή είμαστε σοσιαλιστική κυβέρνηση, θέλουμε να πετύχουμε μια σταθερή, μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή πορεία. Ο στόχος μας δεν είναι να κερδίσουμε την μια φορά υποστήριξη από δω και τήν άλλη από κει. Δεν θέλουμε να είμαστε ευχάριστοι σε κάποιους, εναντίον του κοινού συμφέροντος της κοινωνίας.

Εμείς θέλουμε να έχουμε την υποστήριξη ολόκληρης της κοινωνίας, στο έργο που πραγματοποιούμε, που είναι η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου όλου του λαού. Και γι' αυτό θέλουμε να πορευούμε όλοι μαζί, δεν θέλουμε διακρίσεις κοινωνικών ομάδων. Αυτή είναι η πολιτική της Δεξιάς, αυτό που λέγαμε «κράτος παροχών». Δεν θέλουμε τέτοιο κράτος. Δικός μας στόχος είναι το κοινωνικό κράτος. Το κοινωνικό κράτος, που είναι κράτος για όλους. Και αυτό θα πετύχουμε με την συναίνεση της συντριπτικής πλειοψηφίας του ελληνικού λαού, που θέλει την πρόοδο, θέλει την ευημερία, θέλει την ανάπτυξη, με κοινωνική και πολιτική σταθερότητα, με κοινωνικό διάλογο, χωρίς εκβιασμούς από κανένα προς κανέναν.

Τα χρόνια που ακολουθούν, η μορφή της Ελλάδος μπορεί και πρέπει ν' αλλάξει. Είναι μια επιταγή που ο καθένας προσδοκά. Πρέπει να γίνουμε μια κοινωνία πιο ισχυρή, πιο δυναμική και πιο συνεκτική. Η αρχή έχει γίνει. Δεν είμαστε πια στην

αφετηρία του 1993. Πιστεύω, και καλώ όλους σας, να συμβάλλουν προς την κατεύθυνση αυτή, ψηφίζοντας τον Προϋπολογισμό του 1997.